

SZKOLNY
PROGRAM PROFILAKTYKI
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
W DZIERŻONIOWIE
2015/16 – 2016/17

„ Personalistyczna koncepcja rozwoju młodego człowieka”

Wprowadzenie

„Profilaktyka to proces wspomagania ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników niekorzystnych dla rozwoju i zdrowia oraz inicjowanie i wzmocnianie takich czynności, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi człowieka”.

Młodzież I LO, to uczniowie wybitnie zdolni traktujący 3-letni pobyt w szkole jako kolejny etap kształcenia w drodze do ich rozwoju osobistego, kariery zawodowej i odnalezienia swego miejsca w społeczeństwie.

W parze z wysokim poziomem uzdolnień naszych uczniów idzie ich wysoka wrażliwość, duża emocjonalność, ambicje w dążeniu do osiągnięcia kolejnych sukcesów graniczące często z perfekcjonizmem. Znajdują się też w szczególnym etapie dorastania, w którym burzliwie zachodzą gruntowne przemiany w zakresie poczucia tożsamości osobistej, społecznej, kształtowania hierarchii wartości, norm, zasad, postaw i przekonań.

**Szkolny program profilaktyki I Liceum Ogólnokształcącego
w Dzierżoniowie opiera się na rozumieniu profilaktyki jako
procesu zmierzającego do:**

- działania w zakresie troski o stan ducha, uczuć i emocji,
- działania w zakresie budowania właściwych relacji interpersonalnych w rodzinie, szkole, grupie rówieśniczej, środowisku,
- działania w zakresie kształtowania umiejętności komunikacyjnych i psychospołecznych,
- działania w zakresie promowania zdrowego stylu życia.

Budując i modyfikując program opierano się na:

- ◆ systemowym modelu profilaktyki zakładającym, iż niewłaściwe zachowania ucznia są wypadkową zależności zachodzących w środowisku szkolnym i domowym, a do osiągnięcia pożądaných efektów konieczna jest współpraca pomiędzy nauczycielami, dyrekcją szkoły, uczniami i rodzicami,
- ◆ modelu edukacji humanistycznej, którego celem jest rozwój osobowości ucznia,
- ◆ modelu edukacji społecznej, według którego niezbędne jest kształtowanie umiejętności niezbędnych do prawidłowego wypełniania ról społecznych,
- ◆ modelu alternatywnych form, celem którego jest kształtowanie umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny,
- ◆ modelu promocji zdrowia obejmującym programy propagujące zdrowy styl życia bez nikotyny, alkoholu i narkotyków.

Działania przewidziane w programie dokonywać się będą na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej mającej na celu promocję zdrowia i zapobieganie

pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcjonalnymi oraz na poziomie profilaktyki drugorzędowej, której celem jest ujawnianie uczniów zagrożonych uzależnieniem i pomaganie im w zapobieganiu rozwojowi zaburzenia.

Kierunki działań

1. Stwarzanie uczniom warunków do samorealizacji, dbanie o zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne.
2. Przeciwdziałanie czynnikom szkodliwym dla zdrowia (stresom, różnego rodzaju zagrożeniom, przemocy, itp.).
3. Rozwijanie zainteresowań i systemu wartości uczniów.
4. Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemu uzależnień.

Cele programu profilaktyki szkolnej:

Przy realizacji założeń programowych zastosowane będą strategie:

- informacyjna – przekazywanie adekwatnej, rzetelnej wiedzy o problemie umożliwiającej dokonywanie racjonalnych wyborów;
- edukacyjna – uczenie ważnych umiejętności społecznych (nawiązywanie kontaktu, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów, itd.), psychologicznych oraz niwelowanie deficytów innego typu, zapobieganie zachowaniom ryzykownym młodzieży;
- alternatywna – zajęcia pozalekcyjne, imprezy szkolne, wyjazdy śródroczne, uczestnictwo w kulturze, wolontariat i inne;
- interwencyjna – pomoc w identyfikacji problemu – działalność Zespołu Wychowawczego – reagowanie na pojawiające się zagrożenia;

■ zmian środowiskowych – kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec zjawisk, działania prozdrowotne.

Cele szczegółowe:

- wyposażenie młodzieży w umiejętności społeczne i psychologiczne umożliwiające lepsze radzenie sobie ze stresem, negatywnymi emocjami i problemami których doświadczają,
- dostarczanie rzetelnych informacji na temat negatywnych skutków wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych,
- dostarczanie wiedzy na temat efektywnego zarządzania własnym czasem i właściwego sposobu spędzania wolnego czasu,
- podejmowanie skutecznych działań w przypadku rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych,
- pomoc w organizowaniu pierwszego kontaktu ze specjalistami,
- pogłębianie wiedzy rodziców na temat rozpoznawania i radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z substancjami psychoaktywnymi i problemami emocjonalnymi ich dzieci,
- kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów (cyberprzemoc).

ZASADY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH:

- ◆ zapewnienie bezpieczeństwa biorącym udział w programie uczniom: poszanowanie ich godności i podmiotowości, zapewnienie dyskrecji,

dostosowanie działań do wieku, poziomu rozwoju, potrzeb i ujawniających się problemów,

- ♦ wybór najskuteczniejszych form i metod oddziaływań,
- ♦ rzetelność informacji.

Odbiorcy i realizatorzy:

Program profilaktyczny jest adresowany do uczniów I Liceum Ogólnokształcącego i realizowany będzie w trakcie działań wychowawczych i dydaktycznych zgodnie z wewnątrzszkolnymi dokumentami i Rozporządzeniem MENiS z dnia 18 sierpnia 2015. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii wśród młodzieży.

Osobami odpowiedzialnymi za realizację są nauczyciele, pedagog, psycholog.

II. DIAGNOZA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Modyfikacja programu poprzedzona została ewaluacją przeprowadzoną wśród uczniów, nauczycieli i rodziców poszczególnych klas mającą na celu bieżącą identyfikację czynników ryzyka i przejawów zachowań ryzykownych występujących wśród uczniów I LO w Dzierżoniowie. Analiza dokumentacji szkolnej uczniów, obserwowanie ich w procesie dydaktyczno-wychowawczym, konsultacje z wychowawcami i nauczycielami, rozmowy-wywiady z rodzicami oraz z samymi uczniami.

Przeprowadzono również ankiety w zakresie rozpoznawania stopnia rozpowszechniania sprawstwa agresji elektronicznej oraz rozpoznania skali występowania w środowisku szkolnym zagrożenia używania substancji psychoaktywnych i oszacowanie ryzyka występowania takich zagrożeń

– diagnoza przeprowadzona na potrzeby wprowadzenia zmian w Programie Wychowawczym i Profilaktyki (załącznik nr 1 i 2). Działania te były podstawą do wyłonienia obszarów problemowych, w stosunku do których winny być skierowane konkretne oddziaływania profilaktyczne.

Czynniki ryzyka

Do rozpoznanych w szkole czynników należą:

- problemy emocjonalne: fobie szkolne, depresje, stany lękowe, nerwice, zaburzenia odżywiania, niskie poczucie własnej wartości, nieśmiałość,
- wysoka absencja,
- niska motywacja do nauki,
- trudności w nauce,
- łatwy dostęp i potencjalna możliwość zażywania substancji psychoaktywnych,
- zagrożenie uzależnieniom od gier komputerowych, Internetu, telefonu, zakupów, leków, używek,
- palenie tytoniu,
- możliwość wystąpienia agresji związanej z wykorzystaniem nowych technik komunikacji elektronicznej, w tym cyberprzemocy.

W związku z powyższym, szkoła podjęła pewne konkretne działania zapobiegawcze na bieżący rok szkolny:

1. Zajęcia integracyjne klas pierwszych przeprowadzone przez pracowników Poradni Psychologiczno pedagogicznej w Dzierżoniowie.
2. Wycieczki integrujące zespół klasowy.

3. Warsztaty terapeutyczne w klasach I i II nt. kształcenia społeczno-emocjonalnych kompetencji u uczniów:
 - „Co zrobić kiedy życie staje się trudne”.
 - Występ profilaktyczny Stowarzyszenia Arka Noego (obecnie pod nazwą „Latarnia”).
 - „Uwaga dziecko. Kryzys i dysfunkcje we współczesnej rodzinie i miejsce dziecka w świecie pełnym problemów”.
 - „Osamotnienie i zagubienie jako konsekwencje życia w wirtualnym świecie Internetu”.
4. Rozmowy indywidualne z uczniami o charakterze wsparcia, wzmocnienia poczucia własnej wartości, zaangażowanie w działalność artystyczną, sportową itp.
5. Uczestnictwo w zajęciach nt. pogłębiania umiejętności społecznych psycholog., które pozwolą radzić sobie ze stresem i budować pozytywne relacje z otoczeniem (wybrane klasy).
6. Bieżące rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych.
7. Przeprowadzenie lekcji nt. cyberbullyingu
8. Udzielanie uczniom indywidualnego wsparcia psycholog-pedagog.
9. Zaangażowanie w wolontariat i różnego rodzaju akcje charytatywne uczniów.
10. Doradztwo zawodowe wśród uczniów klas III, wyznaczanie celów życiowych i ich realizacja (analiza SWOT). Badanie kompetencji zawodowych w klasach I i II w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Dokładny opis podjętych działań znajduje się w sprawozdaniu z pracy pedagoga i psychologa szkolnego.